

Pohronská Polhora - Predné Krátky
Foto: Juraj Mucha

Listie zožltlo, kalendár prýchne, príroda spomalila krok **PONORME SA DO TICH A DO SPOMIENOK**

Posledné dni babieho leta vystriedal daždivý október. Rok pomaly starne, ale prírode to vôbec neškodí. Vždy o takomto čase nás privádza do úžasu jej jesenné sfarbenie. Skôr ako listnaté stromy vyzlečú svoje koruny, stihnú ešte potešiť naše oči i dušu. Ich unavené listy kde-tu poletujú povetrim a vytvárajú na zemi žltohnedý koberec. Úroda zo záhrad a polí je už dávno v bezpečí. V

pivniciach rozvoniavajú jabĺčka, ktoré sa v nastávajúcich mesiacoch stanú našou každodennou pochúťkou. Zem sa chystá na dlhý odpočinok. Studené slnko občas vykukne spoza mrakov, ale už stráca svoj jas. Cnie sa nám za jeho teplom i za blankytnom letnej oblohy. Odrazu je tu čas novembrových chryzantém a my častejšie myslíme na tých, čo nás predišli do večnosti. Na ich rovoch zapalujeme svie-

ce, v oku sa zaleskne slza a tak ťažko a zvlášťne nás niečo stísne pri srdci. Pietne miesta sú plné živých bytostí. Prišli, aby si aspoň na chvíľu sprítomnili svojich drahých zosnulých. Prvý novembrový večer kladieme podľa starého zvyku zdedeného po predkoch na stôl chlieb a vodu. V túto noc vraj duše mŕtvych prichádzajú k svojim pozostalým. Nasýtia sa najskromnejším, ale zároveň

najchutnejším pokrmom, čo sa väčšine z nás nikdy nezunuje a pijú nápoj, bez ktorého by život neexistoval. Dušičkový čas, čas piety, nostalgie, spomienok a stíchnutia. Vyprosujeme si počas neho od Pána odpustenie nielen pre našich zosnulých, ale aj samých seba, či voči sebe navzájom.

Hyacinta Tyčiaková

Krásnu, farebnú jeseň vám želá kolektív redakcie

Hody u nás

Strana 4

Zubačka oslavovala

Strana 2

Splnil si detský sen

Strana 7

Košarinka prekvapuje

Strana 8

■ krátke správy.. ■ krátke správy.. ■ krátke správy.. ■ krátke správy.. ■

Naše „Spievanky, „dievčatá z Cambiar la Música idú opäť do sveta.

Okrem posledných štyroch koncertov so skupinou Korben Dallas (v mestách Žilina, Praha, Bratislava a Košice ich čaká medzinárodná súťaž v poľskom meste Rybnik a po ňom Medzinárodný festival adventnej a vianočnej hudby v Bratislave. Podľa odborníkov nemajú dievčatá už vo svojej kategórii na Slovensku konkurenciu. Znie to možno pre niekoho pyšne, ale je to skutočne tak. Robia úžasné meno nielen sebe, ale aj obci Pohronská Polhora.

...

2. októbra 2016 sme si pripomenuli 20. výročie konsekrácie nášho kostola. Pri tejto príležitosti našu farnosť navštívil a celebrol slávnostnú svätú omšu v kostole svätého Michala archanjela otec biskup Stanislav Stolarík.

...

V parku, v centrálnej časti obce vyrástla pred Michalskými hodmi nová detská lanová dráha zásluhou Matka Kokavca a jeho priateľov. Urobil

ňou radosť hlavne našim najmenším. Opäť sa potvrdilo, že dobrovoľnícka práca je potrebná v každej komunite, či sú to občianske združenia, záujmové a spoločenské organizácie, alebo obce a mestá.

...

V Spojenej škole v Pohronskej Polhore začala rekonštrukcia šatní, ktoré boli poškodené v dôsledku intenzívnych dažďov a ich následného masívneho zaplavovania už v predchádzajúcich rokoch. Prostredníctvom Krajského školského úradu v Banskej Bystrici obec Pohronská Polhora získala 60 tisíc eur na čiastočné odstránenie tohto havarijného stavu.

...

V roku 2017 bude obec Pohronská Polhora uzatvárať nové nájomné zmluvy za hrobové miesta s majiteľmi, ktorým uplynula doba nájmu v trvaní 5 rokov. Tiež vyzývame majiteľov, tých čo ešte vôbec s obcou tieto zmluvy neuzavreli, aby tak v budúcom roku urobili.

Pripravila

Hyacinta Tyčiaková, starostka obce

V polhorskej staničnej čakárni vystavili kópie dobových fotografií

Nostalgická mašinka zažíva druhú mladosť

Občianske združenie Zubačka za spoluúčasti mesta Tisovec, obcí Pohronská Polhora a Michalová zorganizovalo pri príležitosti 120. výročia spojzdenia ozubnicovej železnice jubilejnú jazdu parnej vlakovej súpravy na trati Michalová - P.Polhora s konečnou v Tisovci. Obe obce pripravili pre delegovaných zástupcov Železníc SR a hostí malú slávnosť. V programe vystúpili folklórne súbory Červené jablčko, Kučeravý javor a Košarinka.

Starostka obce Pohronská Polhora Hyacinta Tyčiaková uvítala hostí v priestoroch staničnej budovy. Pripomenula, že ju k nej a okoliu viažu silné osobné spomienky. „Staršie generácie občanov vedia, že tu bol môj otec výpravcom, teta predávala v staničnom bufete. Pamätám si že ma posadila na sud s pivom, ako si chlapi kupovali malinovsky, cigarety, ako ľudia nastupovali a vystupovali z motorky a že tu bolo živo. Veľmi rada som chodila za otcom do dopravnej kancelárie. Na poschodí býval náčelník stanice pán Brečka, my v železničnom domčeku traťovej dištancie, kým si naši nepostavili dom. V okolí stani-

ce sa cez prázdniny schádzali všetky deti z Bánov a najradšej pri točni, čo tu v tom čase bola. Železničiar odstavili prívešák a my sa tam hrali na obchod, na školu...Boli takí tolerantní že nás nevyháňali, aj keď neviem, či to už nebolo „za čiarou.“ Do školy sme chodili cez trať, ako sa chodí dodnes. V zime brat s kamarátmi urobili za ňou klzisko, na deň železničiarov sa varil guláš, (tam kde má dnes pán Gaál firmu). Sú to krásne zážitky... Verím, že si rovnako spomínajú mnohí, čo tam s nami aj po nás prežili kus života a bezstarostného detstva. „Jubileum spojzdenia ozubnice sprítomnila hosťom a cestujúcim výstava dobo-

vých písomností a fotografií, inštalovaná v staničnej čakárni. Ozubnica bola jednou z viacerých, postavených medzi 19. a 20. storočím na území Rakúsko uhorskej monarchie.

Od počiatku po nej jazdili osobné aj nákladné súpravy priemernou rýchlosťou 25 kilometrov za hodinu. Na ozubnici sa však znižovala na polovicu. Najťažší úsek (8,9 km) medzi

stanicami Pohronská Polhora a Bánovo prekonával vlak za 1 hodinu a 10 minút.

Súčasná súprava poháňaná parou slúži ako atrakcia pre turistov. Nočnú jazdu zubačkou si napríklad tohto roku v lete objednala skupina Francúzov.

Alžbeta Kyselová

Foto: autorka

Dobre vedieť, ak nechcete mať opletačky s políciou

ZA ZVIERA V KUFRI JE PARAGRAF

Brezniansky región má 31. poľovných revírov. Bolo obdobie, keď sa v nich strelalo ako na Piave. Nelegálny lov prerástol do neobyčajných rozmerov. Zarábali na ňom dodávateľia aj odberatelia diviny.

Je obdobie lovu a potrvá podľa druhu raticovej zveri až do januára. Sezóna na srnčiu skončila v septembri. Divé kačky a husi možno loviť aj na ľahu, no s podmienkou, aby to bolo hodinu pred východom slnka, alebo najmenej hodinu potom, ako zapadne. Sú však „lovci“, pre ktorých žiadne reguly neplatia. Stačí si spomenúť na niektorú z posledných televíznych správ.

Barbar s guľovnicou pokojne zastrelí srnu v čase brezivosti a vyrve z nej živý plod. Skolenému jeleňovi odreže hlavu... Predsa nejde o nič, iba o trofej! Napriek týmto a podobným skúsenostiam poľovníci aj lesná stráž tvrdia, že nový zákon o poľovníctve a povinné značkovanie ulovenej zveri začínajú. Pytliactvo so zameraním na kšefty s divinou už dostalo pár ľudí za mreže. Značky vydávajú poľovnícki hospodári. Princíp poriadku je v tom, že strelec s legálnym povolením musí ulovenému raticovému zvieratku, alebo šelme založiť značku na ľavú zadnú nohu, vyznačiť na nej aktuálny dátum a do povolenia uviesť čas odstrelu. Až potom s ním môže manipulovať. Značky sa nedajú použiť dvakrát a aj použité sú prísne evidované. Každé zabité, postrelené, alebo uhynuté zviera bez známky je automaticky považované za čierny úlovok. Ak ho napríklad polícia či lesná stráž objaví v kufri auta, jeho majiteľ resp. vodič sa bude zodpovedať za pytliactvo. Aj keby išlo o zviera ktoré nechtiac zrazil na ceste, alebo našiel niekde v teréne, musí to ohlásiť.

Ilustračné foto: Internet

Výstava dobových fotografií a písomností zachytávajúcej históriu trate O zabezpečenie a inštaláciu artefaktov v čakárni stanice sa postarala obec.

Alžbeta Kyselová

Jozef Vraniak: Hasičské povolanie už nie je len o vode

CHCE TO VZDELANIE A CELÉHO CHLAPA

Hoci mal dva tipy vedieť, že aj tak vyhrá Žilina. Nie, nehovoríme o futbale. Poslucháč tretieho ročníka Fakulty bezpečnostného inžinierstva Žilinskej univerzity bol s výberom štúdia hotový oveľa skôr, ako skončil deviatu triedu. Možnosť dostať sa na vysokú bez prijímacích skúšok si vydláždil vynikajúcim prospechom. O vzťahu k profesii, ktorej sa venuje fakticky od ôsmich rokov hovoríme s veliteľom Dobrovoľného hasičského zboru v Pohronskej Polhore, športovcom a trénerom miestnej „hasičskej liahne“ Jožkom Vraniakom.

Hasičské auto dostal zbor vlni. Na snímke J. Vraniak.

Prihláška na Technickú univerzitu vo Zvolene mala byť alternatívou keby ťa nezobrali v Žiline? Našiel by sa by vôbec dôvod?

- Asi nie, ale mohlo sa stať, že by som sa počítne nezmesil do limitu ročníka.

Keď sme sa bavili o veciach, ktoré ovplyvnili tvoj záujem o hasičské povolanie došli sme k starému známemu „jablko nepadlo ďaleko od stromu“. Platí to aj u teba?

- Otec bol hasič v dobrovoľnom zbore, takže áno aj.

Nie je to tak dávno, čo si ťa domáci harcovníci zvolili za veliteľa. Dať dôveru chalanovi v tvojom veku nie je bežný úkaz. Čím si ju získal?

- Veliteľom dobrovoľného hasičského zboru nemôže byť človek, ktorý sa len tak zjaví a preberie funkciu. Začínal som ako člen žiackeho družstva. Neskôr, už ako člen družstva dospelých som ho viedol a robím to dodnes. Chlapi vedia, že bez systematického tréningu by sme sa nevracali zo súťaží s víťazstvami, alebo so solídny umiestnením. Myslím si, že to oceňujú.

Zrejme nie je ľahké pracovať s deťmi vo veku, keď s nimi začína šiť puberta. Ako ich motivuješ, aby dodržiavali tréningový plán?

- Nemusím. Skôr ony pobádajú mňa. S disciplínou nie je najmenší problém.

Tiež máš pocit, že profesiu hasič a hasič záchranár začala verejnosť v posledných rokoch vnímať viac, s oveľa väčším rešpektom?

- Nevieť do akej miery sa to dá zovšeobecniť. Stopercentne istý je však výrazný posun v náročnosti práce profesionálov. Už dávno to nie je o iba o vode. Hasič - záchranár je dnes odborne pripravený na likvidáciu požiarov, pri ktorých často unikajú nebezpečné, zdravie ohrozujúce látky. (Práve v čase prípravy tohto materiálu priniesli médiá správu o výbuchu a požiari chemičky v nemeckom Ludwigshafene, pozn. autorky). Hasič-záchranár je prvý pri autohaváriách, živelných pohromách, musí vedieť poskytnúť predlekársku pomoc, prekonať výšky. To všetko predpokladá jeho vedomostnú, ale tiež fyzickú zdatnosť.

Nemusiš hovoriť, vidno... Posilňovňa?

- Venujem sa hasičskému športu. Reprezentujem školu v súťaži Železný hasič, ale pretekám aj individuálne, za seba.

Priblížiť!

- Celá zostava disciplín súťaže simuluje reálne zásahy profesionálnych hasičov. Absolvujú sa vzásohovou odevu, s dýchacím prístrojom na chrbte, čo je od prilby po topánky 25 kilogramov záťaž. Naťahuje sa 80 metrov hadíc, potom sa zvlývajú na terč. Súťažiaci musí prekonať dvoj metrovú bariéru, prejsť tunelom s plnou 25 litrovou kanistrou,

nieť, alebo ťahať figurínu, váziacu minimálne 80 kilogramov, sto ráz udrieť hammer boxom, vyjsť po rebríkoch do výšky lešenia, vybehnúť do dvadsiateho šiesteho poschodia. Je to i silovo náročné.

Ktorý ročník ti priniesol najväčší úspech?

- Posledný je z tohtoročného apríla v Žiline. V tímovej kategórii Železný hasič sme s kolegom skončili na prvom mieste. Onedlho, 19. novembra štartujem v Ostrave, kde som vlni, na Akademických majstrovstvách reprezentoval školu.

Si v „tretiaku“, no aktivít mimo prednášok máš naozaj dost. Povedz pravdu, už si vyletel zo skúšky?

- Nie. Zatiaľ stíham.

Čitatelia by mali vedieť aj o tvojom úspechu vrámci vysokoškolskej vedeckej a odbornej činnosti. Čo si riešil?

- Skúmal som príčiny, za akých dochádza k výbušnosti drevných horľavých prachov.

A dospel si k čomu?

- Porovnával som prachy troch ihličnatých drevín. Dospel som k záveru, že na to, aby sa vznietili musia mať určitú teplotu a vlhkosť.

Bola to víťazná práca. Pred stavil si sa ňou aj na konferencii v Trnave, kde si skončil druhý. Medzi tým sa venuješ deťom, obsadzujú súťaže, stíhaš zorganizovať forbalový turnaj, prispieť do rozprávkovej cesty popri Lipianke vlastnoručne zhotovenou maketou horiaceho domu, pomáhať rodičom, starkej... Mal si ty vôbec nejaké prázdniny?

- Mal. Boli sme na chate.

A gitara ako? Viem, že ste s bratom päť rokov poctivo chodili na hodiny až do Tisovca.

- Nemám na ňu čas.

To počujem od teba po prvý raz, nemám čas... Takže, gitara visí na klinci.

- Nevisí. Leží s ďalšími dvomi v periniaku.

ALŽBETA KYSELOVÁ

Foto: autorka a archív J.V.

„Jožko Vraniak patrí medzi najmladších veliteľov dobrovoľného hasičského zboru v okrese. Presnejšie to momentálne vymedziť neviem, ale určite je jediný z nich, kto sa pripravuje na profesiu štúdiom na vysokej škole. Je to šikovný mladý človek s veľkou perspektívou. Dobrovoľný hasičský zbor v Pohronskej Polhore si vybral veľmi dobre.“

Renáta Rusová,
riaditeľka Okresného výboru
Dobrovoľnej požiarnej ochrany Brezno

Jozef na súťaži Železný hasič

Ľudia poďakovali za úrodu, obec im pripravila zážitky na úrovni

MODLIDBY BOLI VYSLYŠANÉ

Patrón polhorského chrámu Pána svätý Michal musí mať u nebeskej vrchnosti veľké slovo. Počasie, ktoré sprevádzalo posledné dni príprav tohtoročných hodov totiž nevestilo nič dobré. Potom však nastal obrat a priniesol sobotu ako z katalógu! Nikto z účinkujúcich svoje vystúpenie neodvolal, nepršalo, jedným slovom, všetko vyšlo podľa plánu a zapadlo do seba ako puzzle.

Účasť na ročníku 2016 sa radí medzi najvyššie, ak nepadol rekord. Prišli pravidelní návštevníci, známe tváre, rodáci, rodiny, tľapkance sa tešia po celý rok. Minulo sa na ne 150 kilogramov zemiakov, 70 kg múky, 50 litrov smotany, 7 kg. bryndze, 20 kg.

Chlapi sa osvedčili aj ako pomocní kuchári

postretali sa priatelia. Skupine motorkárov skrížila cestu jarmočná atmosféra a vôňa klobásy. Pri stoloch, kde valkali cestu na polhorskú špecialitu rástol šor za šorom. Trpezlivo čakali v rade najmä tí, čo iné nemusia, ale na

slaniny, 15 kíl cibule a za kanvu žinčice. chuť. Kuchárky kmitali od piatej rána, únavu zahňali spevom. Mužský obslužný personál mal na starosti hlavne prísun dreva a udržiavanie ohňa pod kotlami.

PREJAV ÚCTY A VĎAKY

Pri príležitosti 230. výročia založenia obce Pohorská Polhora udelila starostka Mgr. Hyacinta Tyčiaková Cenu starostky obce Pohorská Polhora Mons. Doc. ThDr. Vojtechovi Nepšinskému PhD. za náboženské,

Martinovi Tesákovi, praktickému lekárovi obce. Akt bol spojený so zápisom oboch pánov do Pamätnej knihy obce.

Mons. Nepšinský vo svojom ďakovnom príhovore okrem iného povedal: "Vždy som sa hlásil k tomuto obyvatelstvu. Nielen preto, že tu žijú moji súrodenci, ale aj preto, že tu spievajú moji predkovia. Patrím po otcovej aj matkinej strane medzi vás. Kdekoľvek som pôsobil, všade som povedal, že som z Polhory a spomedzi tohto ľudu. Chceme dodať, že mám v testamente pranie, aby moje telo ležalo tu medzi vami. Tu chceme očakávať deň Vzkriesenia.

Na snímke sprava starostka obce P. Polhora Mgr. Hyacinta Tyčiaková, Mons. Vojtech Nepšinský, MUDr. Martin Tesák a Katarína Pindiaková, pracovníčka obecného úradu, zodpovedná za oblasť kultúry.

duchovné a kultúrne zviditeľňovanie obce Pohorská Polhora. Cenu Dobrý anjel obce za dlhoročnú činnosť v oblasti zdravotníctva, sociálnych vecí a pomoci občanom udelila MUDr.

nás čo sme taký „výbehový“ ročník je už stále komplikovanejšia elektronická doba záťažou. Za každým pochybením sú sankcie. Už nemám na to, aby som platil pokuty...

Ženy pri tľapkancoch boli na nohách od skorého rána

Kandráčovci zdvihli divákov zo sedadiel

BOLI ÚŽASNÍ, TA ŇE?

Môžeme sa stavať o čokoľvek, že nedeľné popoludnie, strávené v polhorskej kinosále nikto neobanovoal. Kandráčovci priniesli šťavnatú východniarsku muziku, temperament a interpretačné majstrovstvo. Odmenou im bol súzvuk s publikom. Netrvalo totiž ani „dve pesničky“ a celá sála spievala s nimi. Po opakovanom prídavku a dlhotrvajúcom standing ovation si ich odchytili lovci autogramov. Krátky rozhovor nám poskytol primáš a líder skupiny Ondrej Kandráč. Na otázku aké dojmy si z Pohorskej Polhory odnáša, povedal:

„Ja nevnímam tento kraj, ako cudzí. Práve naopak. Horehorské dediny aj táto časť regiónu udržiavajú čulé styky s Východom. Ľudia sú si blízki priamosťou a dobrosrdečnosťou. Povedal som to už na javisku a za slovom si stojím. Doprial by som každému muzikantovi zážitok, keď sa celá sála chytí a odspieva s ním celý repertoár. Bolo to nádherné, obrovská energia. Veľká vďaka a pokora. Vždy za sem radi vrátíme.“

Do Pohorskej Polhory prišla zaspievať aj jeho mama Monika

Ondrej Kandráč, primáš a vedúci kapely

Stranu pripravila Alžbeta Kyselová

Košarinka má všetko, aby bola úspešná

TOMU SA HOVORÍ OBJAV ROKA

Prekvapením, aké sa stáva naozaj výnimočne je zoskupenie mladučkých muzikantov Košarinka, a ich priam raketový nástup na scénu. Husle, akor-

to víkendy, keď je doma. Študuje totiž lesníckej v Banskej Štiavnici. Schádzajú sa v klube michalovských dôchodcov.

Jakub: Najprv to bolo tak, že

Košarinka sa schádza v klube dôchodcov

deón, basa plus čisté hlasy sa pritom dali dokopy iba nedávno. Bolo to presne v pondelok 29. februára 2016, no už sa o nich hovorí ako o nádejných nástupcoch Kučeravé javora. Na prelome jari a leta prežíval Jakub Stan-ko radosť z vlastnej basy, dnes ju má v ruke a v uchu ako ostrieľaný hráč. Primáš a frontman súboru, Libor Kubizniak venoval nácviku značnú časť prázdnin, teraz sú

oslovíme spolužiakov čo majú nejaký nástroj a si budeme hrať len tak, sami pre seba.

Libor: Keď sme zistili, že nám to ide, povedali sme si, skúsime to ako skupina. Kroje máme zatiaľ kadejaké, lebo Michalová svoj nemá, ale už bude mať... Šijú sa nám súkenné nohavice, výšivky budú vo farbách vlajky obce, červené čierne a žlté. Aj na košeľiach.“ Nástroje a odev im zabez-

pečujú rodičia vo vlastnej ríži.

Chlapci a dievčatá vo veku šesťnásť, pätnásť, štrnásť, trinásť a dvanásť rokov, Libor Kubizniak, bratranec Jakuba a speváčky Emky Stankovej, bratia Radovan a Daniel Vlčkovci, (akordeón a husle) perfektná huslistka Gabika Golianová, ktorá študuje nástroj ôsmy rok a speváčka Marienka Vlčková začínajú vážne stúpať na päty dávno zabehnutej konkurencii. Treba podotknúť, že zloženie Košarinky tvoria mladí nadšenci folklóru z oboch obcí, z Michalovej aj Pohronskej Polhory.

„Nechceme nikoho kopírovať,“ s plnou vážnosťou zdôraznil primáš a vynikajúci spevák Košarinky Libor Kubizniak. „Hráme Horehron, Detvu, Podpoľanie, ak niekto povie zahrajte Balog, tak ho zahráme, ale odlišne. Snažíme sa o vlastný prejav. Chceme aby bolo jasné že hráme a spievame my a nie niekto iný. Myslím si, že to už počuť.“ Na otázku, kde zohnal taký krásny hlas, ukázal prstom: „Neviem, treba sa opýtať hore.“

Záber z vystúpenia na tohtoročných hodoch

Libor Kubizniak, primáš skupiny

Sima Martausová zložila našim dievčatám poklonu

MÁME ŠPERK ČO BY BRAL KAŽDÝ

Slávnostné odovzdanie Cien starostky obce H. Tyčiakovej a kultúrny program dôstojne premostilo vy-

vou vychutnávali zaslúžené ovácie, za javiskom už čakala ďalšia hviezda večera, Sima Martausová s

Základným motívom piesní Simy Martausovej je láska

stúpenie nášho speváckeho zboru Cambiar la Música. Kým si dievčatá s dirigentkou Veronikou Vraniako-

kapelou. Hneď pri príchode na scénu priznala že má trému a pred umením dievčat veľký rešpekt. Spevác-

Cambiar La Musica má v repertoári hudbu z rôznych krajín

ka si získala sympatie prirodzeným, neafektovaným prejavom. O jej duši hovoria texty piesní. Oslovuje nimi všetky vekové kategórie. Vďační diváci ju po každej skladbe odmenili nadšeným potleskom. Podľa našich informácií, Sima Martausová prejavila záujem o spoločné vystúpenie s Cambiarkami. Potvrdené to nemá-

me, ale spolupráca s bratislavskou hudobnou skupinou Korben Dallas, držiteľkou Krišťálového bola spečatená. K dohode došlo na Dňoch stromu v Čiernom Balogu kde obe skupiny vystupovali. Spoločnú šnúru v mestách Žilina, Bratislava a Košice zakončili koncertom v pražskom paláci Akropolis.

Obec investovala do obnovy plota na starom cintoríne

ROBÍ TO, ČO ZO ZÁKONA MÔŽE

Vstupná brána a šindle na plote starého cintorína svietia novotou. Zatiaľ iba od ulice. Výmenu zostávajúcích plánuje obec na budúci rok. Práce opäť zverí Stanislavovi Hrnčiarikovi. Prvú etapu rekonštrukcie tradičnej drevenej krytiny

urýchlila prerezávka stromov z vnútornej strany pietneho miesta. Spadol na ňu spilený konár pričom časť šindľov zdevastoval.

„S chystaním dreva, rezaním šindľov až po ich založenie nám to so synom trvalo tri mesiace.

Počet vymenených šindľov sa už teraz ráta na tisícky

S. Hrnčiarik: Dobre zakonzervované šindle vydržia roky.

Máme síce stroje, no keď to chce človek urobiť ako treba je to prplačka. Musíme dbať hlavne na presnosť drážok, aby všetky riadne a natesno pasovali, "povedal tesársky majster S. Hrnčiarik. Všetkých 4 tisíc 320 kusov nových šindľov následne ošetril bezfarebným náterom. Na otázku, akú životnosť dáva svojmu dielu po finálnej konzervácii uviedol, že ak po nich prejde štetcom ešte raz, šindle by mali vydržať 25-30 rokov . . .

Ďalších tritisíc dvesto kusov bude treba na obnovu zostávajúcej časti plotu.

Starý cintorín v Pohronskej Polhore je Národnou kultúrnou pamiatkou. Najstarší zo zachovaných liatych krížov vyrobených v Hronci pochádza z roku 1851.

Alžbeta.Kyselová
foto autorka

ZUŠ Pohronská Polhora si pripomenula 10 rokov existencie OTVÁRA DEŤOM CESTY K UMENIU

September 2016 je začiatkom desiateho roku, ako Základná umelecká škola v Pohronskej Polhore otvorila svoje brány. Pri tejto príležitosti si žiaci a pedagógovia ZUŠ pripravili slávnostný koncert a výtvarnú vernisáž. Slávnostný koncert sa konal v kinosále obci Pohronská Polhora.

Vystavované výtvarné práce a výtvarná vernisáž sa konala v priestoroch obecného úradu. Desať rokov je malá no nezabudnuteľná história ZUŠ, ktorá vchovala nejedného žiaka k láske k hudbe a umeniu. Cez jej brány prešlo nemalé množstvo absolventov a pedagógov. V jej existencii sa vystriedali vo vedení dve riaditeľky. Po týchto rokoch fungovania začala písať už desiatu kapitolu. Začiatok roka patrilo oslavám. Čo oslavám predchádza a málo to vidieť, je náročná príprava, či už sály a priestorov, prenos nástrojov, inštalovanie výstav, zvukové skúšky, generálka, Pre pedagógov a žiakov je to veľká skúška trpezlivosti. Prípravy však nesklamali a všetci si mohli z koncertu odniesť nezabudnuteľný zážitok.

PREDSTAVILI SVOJE NADANIE

Koncert sa niesol v duchu hudby a piesní ľudovej hudby, ktorá rastie v srdciach ľudí v okolí Pohronskej Polhory. To, že deti v základnej umeleckej škole sú nadané a šikovné mohli predviesť i na tomto podujatí. Nadanie

a šikovnosť u detí sa môžu prejavovať aj vďaka obetavým pedagógom, ktorí im venujú to najlepšie zo svojej pedagogickej činnosti. K mravčej práci prispievajú aj rodičia žiakov, ktorí spolu so svojimi deťmi prekonávajú ťažkosti a prácu, ktorá je pri hre na nejednom nástroji. Tvorivosť a zručnosť, ktoré nadobudnú, majú však na celý život. Vidieť to i na prejave prác žiakov výtvarného oboru, ktorí vystavovali aj diela úžitkového výtvarníctva. Súčasťou vernisáže boli okrem kreslených a maľovaných diel, animácie. Animácie z tvorby žiakov, boli premietané počas vernisáže.

VYSTÚPILI AJ UČITELIA

Svojou návštevou nás poctili zástupcovia zo základných umeleckých škôl v Brezne a Tisovci i niektorí bývalí pedagógovia. Bývalí žiaci výtvarného oboru, ktorí pokračovali v štúdiu s umeleckým zameraním, vystavili svoje práce na vernisáži. K dielam prispel svojou tvorbou aj terajší učiteľ výtvarného oboru. Pedagógovia ZUŠ hudobného oboru si k oslavám pripravili spoločné

číslo a tak aj ich žiaci mohli vidieť koncertovať svojho učiteľa.

Umelecká práca v ZUŠ je prepojená s množstvom ľudí, ktorí pomáhajú a zapájajú sa do činnosti základnej umeleckej školy. Vrelá vďaka tým, pre ktorých činnosť umeleckej školy je srdcová záležitosť. Ak to tak bude naďalej, existencia umeleckej školy v obci nevymizne.

Mojim posledným riadkom bude patriť tiež poďakovanie, ktoré posielam bývalým a terajším žiakom, rodičom a pe-

dagógom, súčasnému kolektívu ZUŠ, vedeniu obce a všetkým zainteresovaným. Verím, že vám naša umelecká škola prirástla k srdcu a z osláv ste si odniesli nezabudnuteľné zážitky, či už z koncertu, alebo vernisáže. Dúfam, že umelecká škola v tomto kraji bude mať svoje nezameniteľné miesto. A podpora umeleckého vzdelávania aj vďaka Vám bude trvať aspoň ešte ďalších desať rokov.

V. Mojžišová, zástupkyňa ZUŠ

Záber z výstavy prác žiakov výtvarnej triedy ZUŠ.

Foto: archív školy

NIČ INÉ MA SEM NEŤAHÁ, LEN PRÁCA

V úvode chcem poďakovať redakcii za priestor pre osobnú výpoveď. Rozhodol som sa poukázať na isté zarážajúce veci, ktoré som počas krátkeho pôsobenia v obvodnej ambulancii považujem za potrebné reagovať na ne. Niektoré sú totiž nezlučiteľné s mojimi zásadami pri vykonávaní praxe všeobecného lekára.

Som tu pol roka, ale zdá sa mi, ako keby niektorí ľudia ešte stále nepochopili, že je v ambulancii nový všeobecný lekár pre dospelých, a logicky aj iný človek. Chcem predovšetkým zdôrazniť, že som odborne vyrástol v nemocnici, na najťažšom oddelení, kde- ak by som nemal rýchle a trpezlivo uvažo-

viacie otázky. On totiž spravidla nevie, že bolesť chrbtice môže byť podmienená až tridsiatimi diagnózami!

Inými slovami: To, že vám robíme odbery, posielame vás na štandardné sonografické vyšetrenia je len náznakom toho, že ja som sem fakt prišiel robiť medicínu. Neprišiel

vanie, mal by môj kolega patológ veľa práce. Preto ak sa niekomu zdá, že riešim veci promptne, stručne, jasne a zreteľne mal by vedieť, že mám také myšlienkové pochody, a iné nebudú. Pre mňa je v tejto ambulancii prvoradá medicína na ktorú sa spolieham pätnásť rokov a pomohla už mnohým ľuďom. Počúvam, že u mňa sa pacienti dlho nezohrejú. Ambulancia nie je miesto na dlhé spovede. Ja potrebujem principiálne zistiť s čím pacient prišiel, čo môže byť skryté za tým čo udáva, a na základe toho a rozhodnúť o ďalšom postupe. Časové okno ktoré tu trávim považujem za dostatočné. My s mojou sestričkou sme schopní vybaviť v priemere 70 pacientov a o pol jednej máme prázdnu čakáreň. Pritom stíhame absolvovať aj niekoľko návštev. Myslím si teda, že štýl a hlavne efektívnosť práce pre pacientov je z našej strany úplne naplnená.

PRIŠIEL SOM ROBIŤ MEDICÍNU

Ešte raz opakujem. Tento môj monológ je len určitou reakciou. Chcem, aby si pacienti uvedomili, že hlasy "lekár je tu málo" a „rýchlo rieši veci“, sú neadekvátne. Sú choroby ohrozujúce život a my s mojou sestričkou vieme posúdiť prečo dospeli až do konkrétneho stavu. A vieme sa tiež postaviť k veci aj vtedy, keď rozhodujú minúty. Ambulancia praktického lekára, jej zmysel, je všeobecne o prevencii. Keď príde pacient s tým, že ho bolí chrbát a ja sa ho opýtam, kedy bol u urológa či gynekológa je prekvapený, prečo sa ho to pýtam. Prečo mu dávam zdanlivo nesú-

som si sem hľadať priateľov ani pokračovať v tridsať rokov zaužívaných praktikách. Alfou a omegou práce všeobecného lekára je prevencia a dať hlavu aj päť pacientovým ťažkostiam. Nič iné ma sem neťahá, iba práca. Niekedy ma zaráža, ak sa pacientka opýta, či je to s jej zdravím naozaj tak, ako som povedal. Ja som lekár a za svojou prácou si stojím. Viem, kedy ide o život ohrozujúce choroby, alebo o bežné ťažkosti ktoré prichádzajú s vekom.

SLUŠNOSŤ NEBOLÍ...

Chcel by som tiež, aby si ľudia uvedomili, že za dverami ambulancie sa stávajú pacientmi. Nikoho nesúdim, len chcem poukázať na určité nevhodné správanie, ktoré nemienim tolerovať. Každý z nás má iks sociálnych rolí. Doma sme manželia, rodičia, v práci zamestnanci, nadriadení, a v každej z nich platia isté pravidlá. Pravidlá v ambulancii určujem ja lekár a moja zdravotná sestra. S tým sa treba zmieriť. Konkrétna situácia: Do ambulancie vstúpi pacient, ktorého vidím prvý raz v živote, nepredstaví sa, neviem kto je, posadí sa na stoličku a povie: Chcem a potrebujem... Takýmto pacientom radím, zmeňte rétoriku na „chcel by som, potreboval by som“. Obávam sa, že väčšina ľudí si uvedomuje čo pre nich lekár a sestra znamenajú len pri tragických udalostiach, ako naposledy pád záchranárskeho vrtuľníka. Aj my máme svoje osobné životy. Prosím tiež, aby ste nám počas dovolenky a v čase osobného voľna netelefonovali. Nie sme urgentní ani „lekár a sestrička na telefón.“ Respektujte, že máme

zákonom zaručené právo na dovolenku, ako ste ho mali, alebo ešte stále máte vy. V kritickej situácii je telefonát na mieste, no nie nám. Treba bezodkladne volať číslo 112.

ANTIBIOTIKÁ K OBEDU

A ešte k jednej závažnej téme. Bol som milo prekvapený, keď som si pozeral v počítači koľko liekov pacienti v minulosti užívali. Na druhej strane a vo všeobecnosti, lieková politika, najmä predpisovanie antibiotík bola veľmi liberálna. Mój medicínsky postoj je jednoznačný. Nemám problém predpísať antibiotiká ak príde niekto s ťažkou angínou či zápalom močových ciest. Ale ak príde so sezónnou horúčkou, virózou vyvolanou vírusom, mal by vedieť, že tadiaľ cesta nevedie. Na vírusy totiž ešte nikto antibiotiká nevymyslel. Pracoval som 15 rokov ako anesteziológ a intenzivista, kde sa skutočne zachraňovali najťažšie stavy. Neboli výnimkou prípady, keď sme pri primárnych mikrobiologických vyšetreniach zistili, že bacily ktoré pacient má sú voči väčšine antibiotík rezistentné. Sledujete televíziu, kde už nie raz odznelo, že baktérie majú čoraz väčšiu odolnosť na antibiotiká, a pomaly nebudeme mať čím liečiť. Antibiotiká sú dnes v rôznych druhoch potravín. Ich kombinácia s šaržami určenými

pacientom môže mať dlhodobé, dokonca až fatálne následky. Je to celosvetový problém.

LIEKY SÚ OD SLOVA LIEČIŤ

Ale nie vždy. Ako lekár záchran-ky sa často stretávam s pacientmi, ktorí sú nadopovaní množstvom liekov od rôznych špecialistov. Nikto nikdy nedá dokopy ako sa sumujú ich nežiaduce a vedľajšie účinky. Bežnou praxou je, že staršia pani užíva 3-4 lieky od psychiatra, ďalšie má na nespavosť, iné na závrat, na tlak... Ich kombinácia je neskutocná. Dôsledok? Ľudia sú otápení, nevykonní, padajú, lámu si krčky stehenných kostí, a to len preto, že sú necitlivo nakombinovaní liekmi. Moja metóda to nie je, hoci občas narážam na odpor. Konkrétne. Príde pani, ktorá chce na svoje problémy isté lieky, lebo jej priateľka povedala, že na svoje problémy potrebuje práve tie. Namiesto toho aby si dala vysvetliť prečo jej ich nepredpíšem (ostatne, neodporučil jej ich ani odborný lekár) spustí taký hysterický plač, že ju počuť až na parkovisko. Prosím pacientov, aby si takéto prejavy nevoľne odpustili. Otvorte oči a uši, že máte nového lekára a že ak dvaja robia to isté, nie je to to isté.

MUDr. Róbert Rajský
Ilustračné foto AK

Cambiarky a Korben Dallas vytvorili zaujímavý tandem

V Žiline im nesvedčali priestory, Praha bola super

Ako to dopadlo? Veronika Veverková, zbormajsterka Cambiar la Música si necháva priestor na zhodnotenie spoločných koncertov s Corben Dallas až po všetkých vystúpeniach. Zatiaľ absolvovali dve, ešte ich čaká Bratislava a Košice. V Žiline, tam to bolo o priestoroch, ktoré ovplyvnili koncert po technickej stránke. Uskutočnil sa vo vypredanom Smer music bare s kapacitou 450 miest, kde sa ľudia tlačili ako sardinky a správali voľnejšie, ako v prostredí s hľadiskom.

ných označila V. Veverková domáce a české zbory). Dievčatá vyhrali vo svojej kategórii, cenu Grand prix tento raz získal zmiešaný zbor z bieloruského Minska.

Alžbeta Kyselová
Foto autorka

Skúste to popísať...

Keď hrá kapela, šum a rozprava veľmi neprekáža. My sme boli v podstate pripravené, že nás obecenstvo na sto percent počúvať nebude. V Prahe, v paláci Akropolis s balkónom a sálou pod ním, tam to bolo niečo úplne iné. Aj akusticky. Diváci nás počúvali so zatajeným dychom. Pre ilustráciu: V Prahe práve bežal súťažný koncert Praga Cantat, kde sme v roku 2014 vyhrali. Dve hodiny pred vystúpením sme sa naň boli pozrieť. Na našom vystúpení bolo väčšie ticho ako v hľadisku ktoré sledovalo súťaž.

Zažili ste aj bezprostredný kontakt s návštevníkmi vášho koncertu?

Veľmi milo nás prekvapili dve panie, ktoré cestovali do Prahy iba a kvôli nám, lebo v Žiline sa na koncert nedostali. Nakoniec sme zistili, že medzi štyrmi divákmi bolo možno pätnásť Čechov a zvyšok samí Slováci. Študenti, ľudia čo tam pracujú alebo natrvalo žijú, prsto naši.

S Korben Dallas sa poznáte pomerne krátko a už máte za sebou polovicu spoločného projektu. Čo podmienilo vaše rozhodnutie prijať ponuku?

Keby nerobili takú dobrú muziku ako robia, určite by sme do toho nešli. Sú iní ako ostatná scéna.

Oni vôbec netušili že na Slovensku niečo také ako Cambiar la Música existuje. Povedali nám to v Balogu, kde sme sa náhodou po prvý raz stretli.

Sadli ste si aj ľudsky?

Myslím si že áno. Sú už napríklad pomerne slávnici, ale na ich správaní nebadáť žiadne „celebritné“ maniere. Im sa zasa páči, že sme výnimočné kompozíciami, choreografiou, že vieme zaspievať pomalé, slovenské, ale aj veľmi exponované veci. Speváka skupiny aj obecenstvo v Prahe očarila napríklad naša interpretácia hlbavej slovenskej ľudovej svadobnej piesne Oddavac še budu... Keď som sa potom opýtala či chcú aj nejakú „pecku“ zo svetovej zborovej tvorby a oni, áno, áno, zaspievali sme skladbu Rytmus od Ivana Hrušovského. Obecenstvo nám tleskalo hádam dve minúty. Vôbec mu nebolo vzdialené počúvať hudbu aj z iného súdka.

Kde vás uvidíme najbližšie?

V televízii. Adela Banášová nás pozvala do svojho programu „Trochu inak“, ktorý natáča Ta 3 v Slovenskom národnom divadle 27. novembra. (Tento rozhovor sa uskutočnil pár hodín pred odchodom zboru Cambiar la Música do Poľska, na Medzinárodnú súťaž zborového spevu. Za najsilnejšiu konkurenciu spomedzi prihláse-

Galéria na obecnom úrade

Možnosť usporiadať po prvý raz samostatnú výstavu využil amatérsky maliar Ing. Jozef Vlček pri príležitosti tohtoročných osláv sviatku sv. Michala a 230. výročia založenia obce Pohronská Polhora. Na vernisáži v priestoroch obecného úradu sa zúčastnila starostka obce Hyacinta Tyčiaková, priateli a príbuzní autora. Hlavnou témou prác miestneho rodáka Ing. J. Vlčeka (na snímke uprostred) je horská príroda a krajina pod Poľanou, kam sa vždy veľmi rád vracia.

Vo foyer úradu predstavil časť svojej výtvarnej tvorby aj Marek Kocka z Ráztoky.

Stranu pripravila Alžbeta Kyselová

Foto: autorka